

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Krønikens Gienmæle

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 79. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1813_208-txt-shoot-idm1798/facsimile.pdf (tilgået 02. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

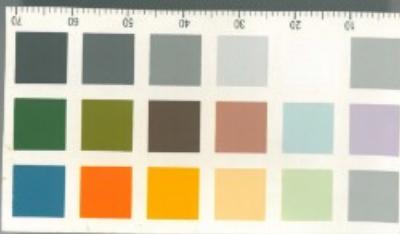
Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

aldeles ustadelige; thi det kan jo dog ikke plette en Mand, at jeg siger noget Urigtigt om ham, og tager det tilbage i samme Bog; det er jo kurt som om jeg anførte en andens slaviske Dom og rettes de den, hvilket dog aldrig nogen har kaldt at beslæmme, men vel at hædre Manden.

Men jeg skalde biet til jeg havde alt saaledes paa det Rene, at der Intet var at rette. Efter denne Regel skalde ingen Mand udgive en Bog end sig en Historie, mens han levede, og Ingen skalde udgive den efter hans Død, thi til Verdens Ende bliver der Heil i den at rette. Nej, vil vi gjøre noget i Verden da maa vi sukfende opgive den Haab og saa kun at gjore en eneste Ting fulde lig saaledes som det sig burde; naar vi er viss paa, hvad vi skal gjøre, da i Guds Navn gjøre det saagodt vi formaa i vores Omstandigheder, altid rede til at indse og godtgjøre vores Heil og forresten haabe Guds Tilgivelse for hvad der uvitterlig forsees. Hans Styrelse, saa det et vorder til Slade. Dette er en Christens Sindelag og i det skraber jeg at gaa frem med al min Stierning, med det Sindelag har jeg skrevet og rettet min Historie, og dobbelt nødvendigt var det her. Vil man dog betænke hvad det er at forlange en fristri Historie, vil Man dog betænke om der er en eneste af de allerstørste Historiekrivere som ikke har gjort Nogen Uret, og nu skalde jeg omtale de berømteste Mand i sep Martusinder og Ingen af dem gjøre Uret. Nej, nej, vel ved jeg, at de Fleste nuomtide slet ikke vil vide af at de ere Syndere, og strige paa Kors nærmelße af deres moraliske Charakter, saasnart

Man kalder det de have begaet Synb, men saa vidt kan Pharisæisheden dog ei være stæget, at Noen paastod han funde skrive om Verdens Kronike og Ingen forurette, skoindt der vist nokere Mange som aldrig vil tilstaa de have gjorte nogen Uret. Wolbeck skulde saameget mindre fare saa asted, da han ikke kan nægte, at han nys har gjort mig Uret i en Sag, hvor han let kunde undgaet det, og hvad kunde jeg ikke her anvende paa ham? Men ligesom Heiltagelser i Historien ere nundgaælige saa ere de og de mest tilgivelige og ustadelige af alle, at sige naar de ere uvitterlige. Man siger at de store Mands Minde besmittes, men det er jo dog kunen Grille, de Doderer jolige salige, deres Stos hviler ligesot enten Man roser eller lasrer dem. Den som vitterligt taler Kogn og Uret han besmitter sig selv, synder mod Gud og er hoiligt at lasse enten han saa taler om Levende eller Dode, den som gør det uvitterlig, er kun at lasse forskaabt han tale i Uride og funde vist bedre. Om Levende skal Man derfor tale med yderste Forsigtighed, thi dem bor Man kunde vist eller tie, om de dode skal derimod Kundslab misommelig indsamles og at blisse vis i det Enkelte har sine store Vanskeligheder. Men naar Man nu ogsaa foruretter en Hensøvet, hvad skader det da, det eneste Tilsælde er med Skribenten, hvis Skrifte Man kunde nedsette, men dels er Man her mindre utsat for Heiltagelse, dels er Skriften noget som den de ligge ner man domme om efter Diesynet, uden at bryde sig stort om Historikerens Dom, naar denne ei anfører Grunde

og gior han det, da staer og falder jo hans Dom med dem.

Dette har jeg tale ganske almindelig for at angive den rette Synspunkt for Hornarmelse mod de Døde, som Personer; en anden Sag er det med Bedommelsen af deres bekendte Meninger, Hard og Jordretter, thi her kommer det au paa at have en vis Maalestok for Godt og Ondt, Sandhed og Logn, den har ingen uden hoo som troer Bibelen, thi at tro sin egen, daglig vildfarende Hornuft, er lidt mere end dristigt. Jeg har brugt den visse Maalestok, men hvor jeg har glemt det, eller ei brugt den ret, der vil jeg aldrig undskyde mig, men reentud bekjende og gienkalde. Mere forlanger jeg som et levende Menniske ei af dem der giore mig den største Uret, mere forlanger intet gudfrygtigt Menneske, mere forlanger et saadane da ei heller paa de Dødes, paa Sandhedens Begne. Hvorpaa jeg nu burde opsat at udgive min Kronike, derom har jeg talt i Fortalen og et Par Ord staa her. Dersom jeg streeb for at vinde Ære og Bisald, da hadde jeg vist opsat det, eller strevet heel anderledes og jeg kunde da gierne gjort mange store Mand Uret, naar jeg kun hadde beraaadt mig med Verden om, hvilke og hvorledes. Dersom jeg troede det var mit Dagværk at skrive en Historie, da vilde jeg vist opsat det længere, eller begyndt der hvor jeg var bedst bevandret: her hemme, og siden rykket fremad. Nu veed jeg derimod, at mit Dagværk som Alles er at arbeide hvad han troer er næst til Guds Ære og Mæstiens

E

